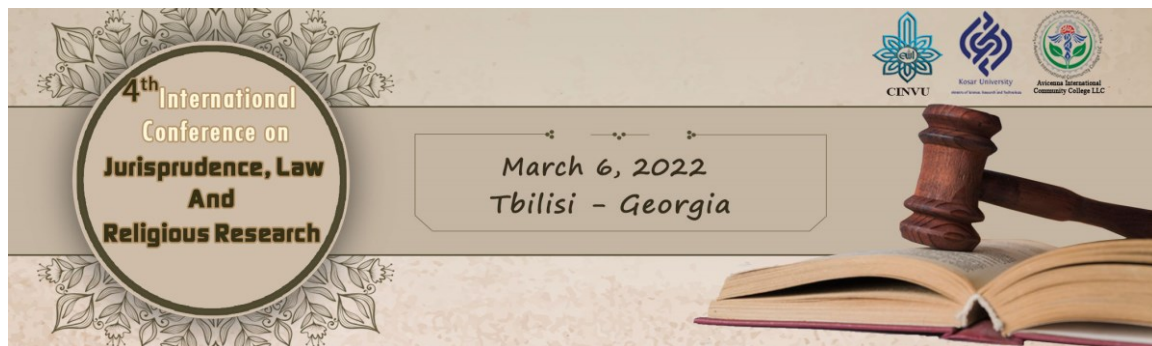

ماهیت حقوقی نهاد داوری تبیین نظریه قراردادی بودن داوری

دکتر محسن مولائی فرد^۱، سید حسین ابدی^۲

۱- استادیار دانشگاه غیرانتفاعی شاندریز

۲- کارشناسی ارشد حقوق خصوصی

چکیده

امروزه یکی از شیوه های جایگزین حل و فصل اختلافات داوری می باشد که هر روزه نیز شاهد رشد روز افزون این نهاد چه در عرصه حقوق داخلی و چه حقوق بین المللی می باشیم. استفاده روز افزون از این شیوه حل و فصل اختلافات سبب شده است تا قوانین و مقررات بسیاری چه در عرصه داخلی و چه در عرصه بین المللی مورد پذیرش و تصویب قرار بگیرد. با وجود تصویب قوانین و مقررات داخلی و بین المللی در خصوص نهاد داوری اما هنوز در خصوص ماهیت و مبنای این نهاد با سابقه اختلاف نظر وجود دارد و نظریه ای که مورد اتفاق نویسندگان باشد وجود ندارد. یکی از روش های برون دادگاهی حل و فصل اختلافات داوری می باشد. قانون به اشخاص اجازه می دهد به جای مراجعه و تظلم خواهی در محاکم، دعوای خود را از طریق داوری حل و فصل نمایند. داوری اصولاً جنبه اختیاری دارد و شیوه مراجعه به آن، توافق طرفین اعم از قرارداد مستقل یا شرط داوری است و داوری اجباری خلاف اصل و یک امر استثنایی می باشد. برای ارتقای جایگاه داوری باید مباحث مبنایی داوری را شناخت که یکی از مباحث مهم و مبنایی این نهاد، موضوع ماهیت و مبنای آن می باشد. در خصوص ماهیت داوری نظریات مختلفی مطرح شده است. با در نظر گرفتن نقش اراده اشخاص در داوری می توان آن را قراردادی دانست. بررسی قوانین و مقررات مختلف مربوط به داوری و همچنین نظریات نویسندگان حقوقی در دو نظام حقوقی ایران و انگلستان حاکی از پذیرش نظریه مختلط در این دو نظام حقوقی می باشد چرا که نهاد داوری در این دو نظام حقوقی، نهادی متشکل از عناصر قرار دادی و قضایی می باشد.

واژگان کلیدی: داوری، ماهیت قراردادی، مبنای داوری